

Ekosysteemit

Mitä ne ovat?

eco·sys·tem | \ 'ē-kō- , si-stəm , 'e-kō- \

Ekosysteemin määritelmä

1 : Ekosysteemi on eliöyhteisön ja siihen kuuluvan elottoman ympäristön muodostama kokonaisuus tietyssä rajatussa paikassa.

2 : Liiketoimintojen verkosto, jonka ajatellaan muistuttavan ekologista ekosysteemiä, koska sillä on monimutkaisia toisiinsa liitoksissa olevia osia.

Liiketoimintamallien evoluutio kohti alustoja ja ekosysteemeitä

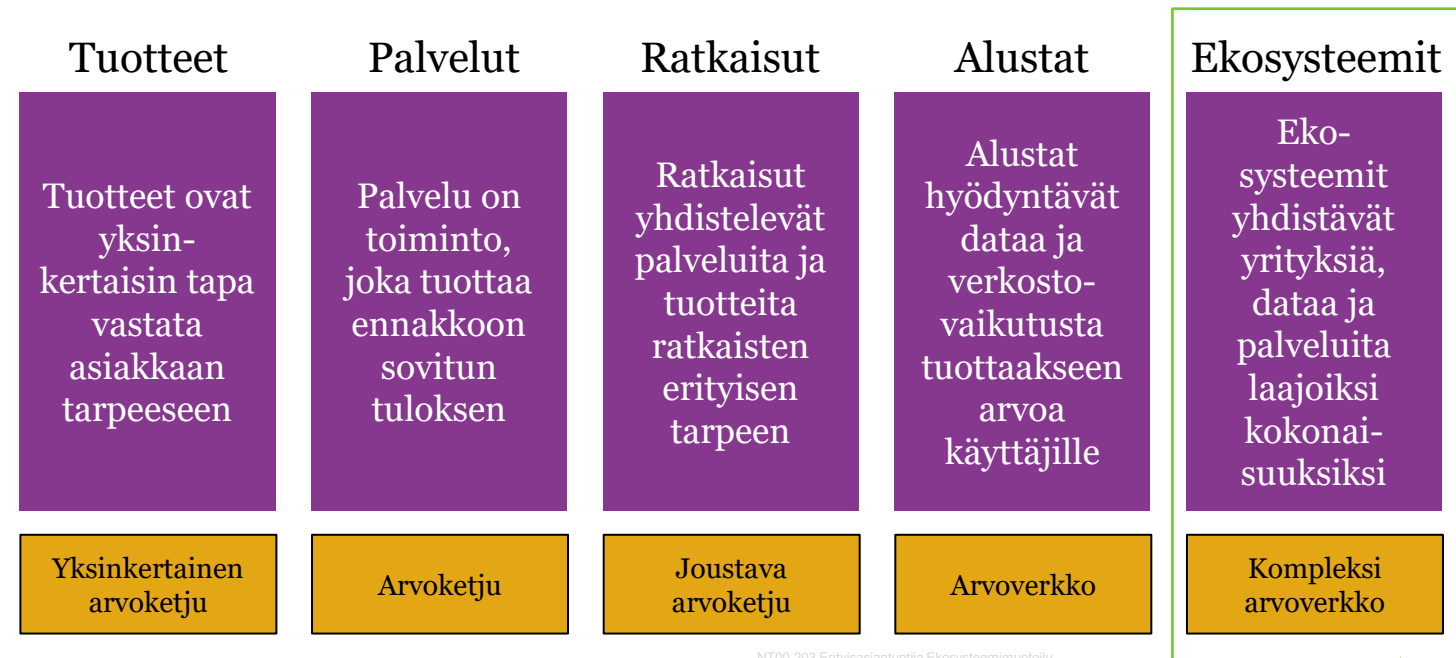

Joustavuus ja asiakaslähtöisyys kasvaa

Ekosysteemi voidaan mieltää alustojen alustaksi, joka hyödyntää olemassa olevia kyvykkyyksiä ja tarjoaa pohjan uusille tuotteille ja palveluille

Arvonluonnin mahdollisuudet ekosysteemeissä ovat suurempia kuin perinteisessä tuotteiden ja palveluiden liiketoiminnassa:

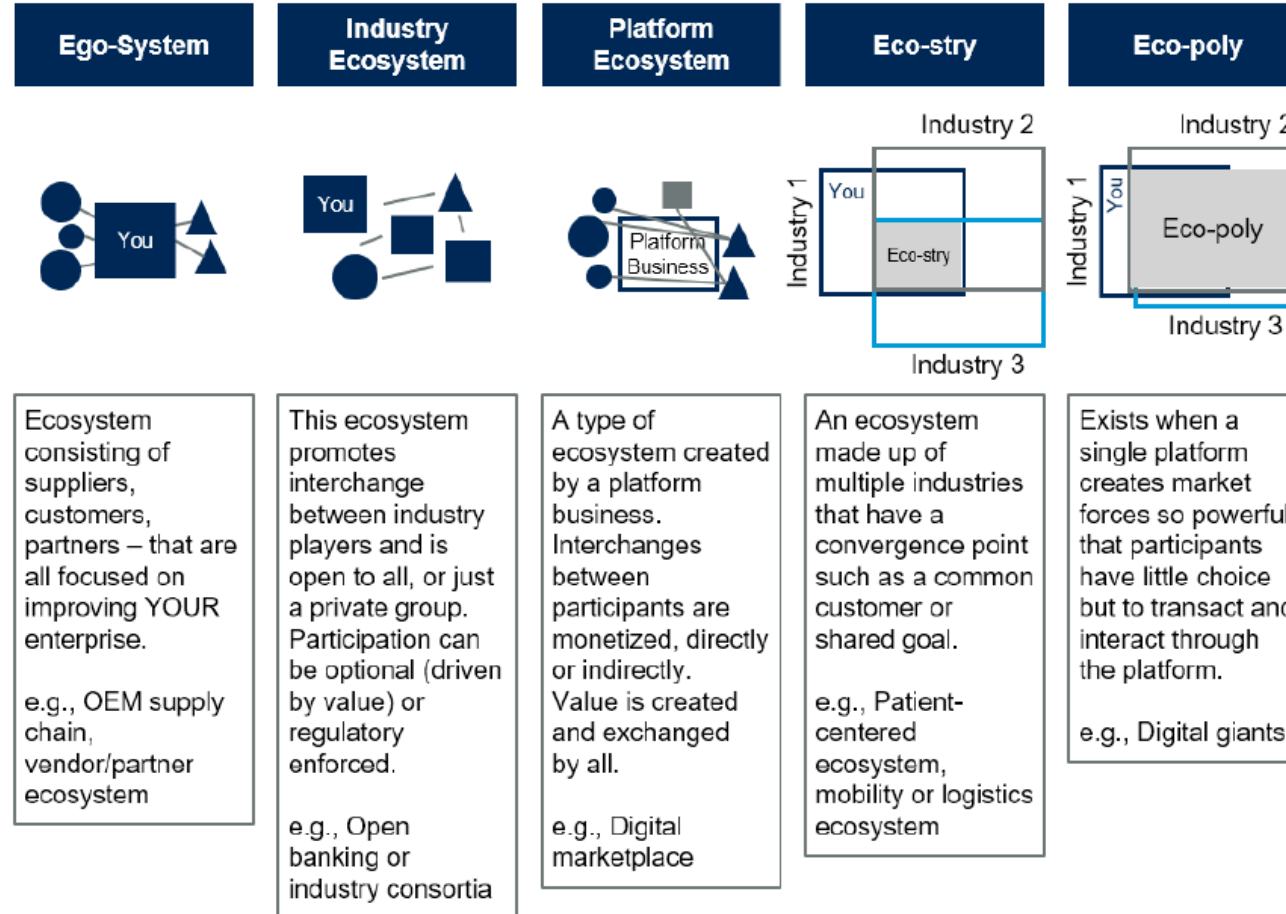
- Pääsy laajempaan valikoimaan kyvykkyyksiä kuin yksittäisellä yrityksellä
- Mahdollisuus skaalata toimintaa nopeasti
- Joustavuus ja resilienssi
- Pääsy uusiin myyntikanaviin ja asiakasryhmiin
- Mahdollisuus luoda uusia tuotteita ja palveluita

NT00-203 Erityisasiantuntija Ekosysteemimuotoilu

Joustavuus ja asiakaslähtöisyys kasvaa

Ekosysteemejäkin on erilaisia

Source: Gartner
ID: 441519

Lähde: Gartner 2019 ” 5 Digital Ecosystem Types That Will Impact Every Enterprise ID: G00441519”

Ekosysteemit tuodaan nyt innovaatiopolitiikan keskiöön

”European innovation scoreboardissa puolestaan arvioidaan vuosittain EU-maiden innovaatiokyvykkyyttä. Suomi on pärjännyt arvioissa hyvin, mm. osajien, PK-yritysten panostusten, IPR:n ja innovaatioympäristöön liittyvien kriteerien osalta. **Arviossa Suomea pidetään yhtenä Euroopan innovaatiojohtajista.** Merkittävänä haasteena kuitenkin on se, että Suomi **pärjää huonoiten innovaatiotoiminnan työllisyys- ja liikevaihtovaikutuksissa.** Niillä tarkoitetaan osa-alueita, joiden kautta innovaatiotoiminnan hyödyt syntyvät. Lisäksi arvioista tulee esille Suomessa tehtävän innovaatiotoiminnan **suhteellisen alhainen tavoitetaso.**

Suomessa innovaatiot kohdistuvat kilpailijamaita enemmän nykyisen **toiminnan kehittämiseen** sen sijaan, että niillä pyrittäisiin disruptiivisempaan toimintaan.

Suomalaiset PK-yritykset ovat suhteellisen pieniä, joten **yhteistyö on useilla aloilla edellytys sen kynnyksen ylittämiseksi, että kilpailukykyisiä kokonaisratkaisuja pystytään kehittämään.** Yhteistyö on edellytys myös sille, että **päästään mukaan kansainvälisiin arvoketjuihin.** ”

Ekosysteemipohjaiset liiketoimintamallit tarjoavat kahdensuuntaisia kasvuväyliä

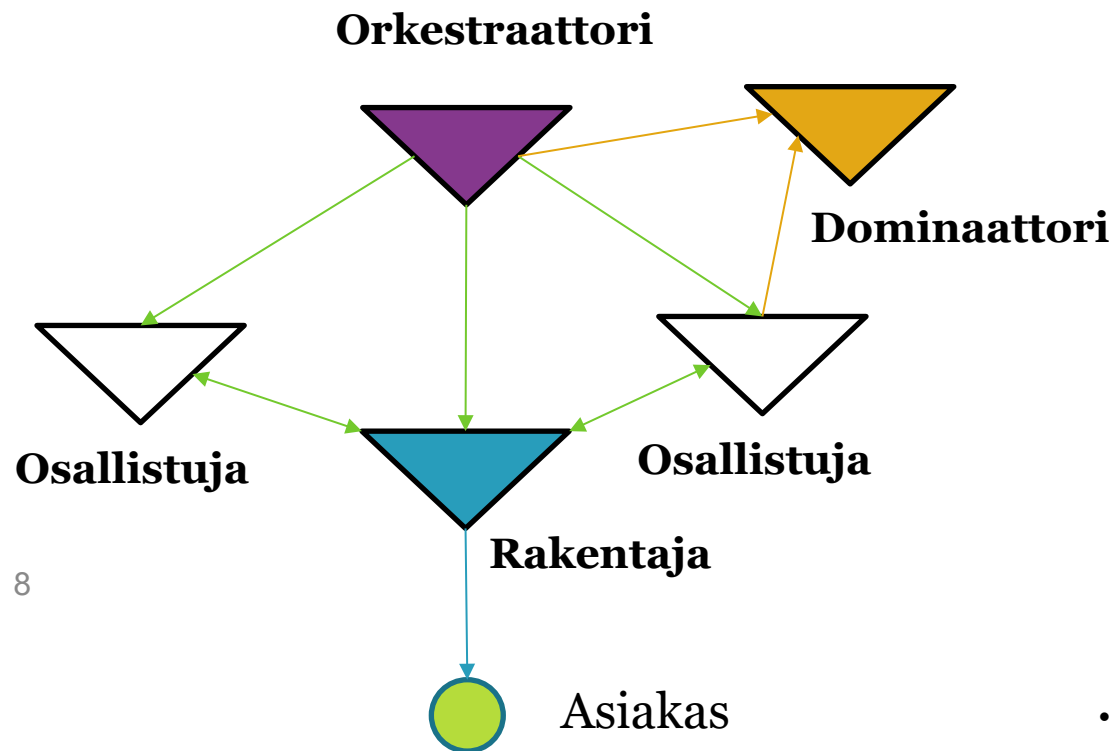
Synnytetään markkinoilla täysin **uutta** arvoa ratkaisemalla asiakkaan arvokkaita, mutta aiemmin ratkaisemattomia ongelmia yhdessä muiden toimijoiden kyvykkyyksien kanssa.

7

Vangitaan **suurempi osuus** markkinoilla jo olevasta kysynnästä tarjoamalla muiden toimijoiden kanssa komplementaarisia tuotteita, palveluita tai ratkaisuja kiihdyttäen omaa kysyntää markkinoilla.

Ekosysteemit ovat yritysverkostoja, joissa toimivilla yrityksillä on monia erilaisia tavoitteita ja rooleja

- Kolme yritysten roolia ekosysteemeissä:
 - **Rakentaja:** Pyrkii aktiivisesti rakentamaan uutta arvoa asiakkaalle ja itselleen yhdistelemällä palveluita ja tuotteita.
 - **Orkestraattori:** Yhdistää ja ohjaa ekosysteemiin osallistuvia toimijoita rakentaakseen lisäarvoa ekosysteemille.
 - **Osallistuja:** Tuottaa tuotteita ja palveluita osana ekosysteemiä, mutta ei osallistu ekosysteemin arvon kasvattamiseen.
 - Lisäksi joskus nimetään myös **dominaattori**-rooli, joka pyrkii tuhoamaan ekosysteemin luomaa arvoa.
- Yhdellä yrityksellä voi olla enemmän kuin yksi rooli esimerkiksi niin, että **orkestraattori** tuottaa **osallistujana** palveluita myös asiakkaalle.

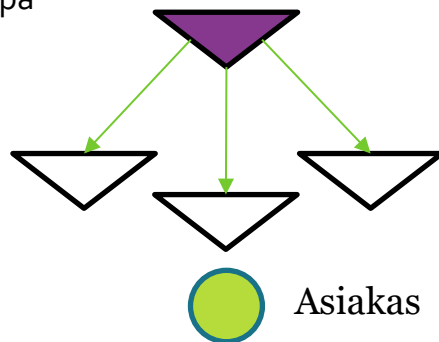
8

Kolme ekosysteemien arkkityyppiä voidaan määritellä sillä, miten tietoa ja palveluita jaetaan ekosysteemissä

Orkestraattoriekosysteemi

- Ekosysteemiä orkestroi osallistujien näkökulmasta neutraalina nähty toimija, jonka intressinä ja motivaationa on parantaa ekosysteemin asiakkaille ja jäsenilleen tuottamaa arvoa.
- Orkestraattorina voi joissain tapauksissa toimia julkinen taho tai viranomainen, joka varmistaa tasapuolisen toimintaympäristön.

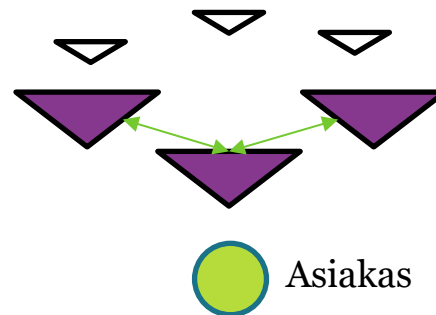
Esimerkki: Smart & Clean Muoviekosysteemi, Palpa

Oligopoliekosysteemi

- Ekosysteemi rakentuu muutaman vahvan toimijan varaan, jotka yhdessä hallitsevat merkittävää osaa sen liikevaihdosta tai asiakasrajapinnasta.
- Ekosysteemi voi toimia tavoitteensa lisäksi markkinoille pääsyn esteenä, jos toimijat ovat keskinäisesti rakentaneet vahvat sopimus- ja tiedonvaihtosuhteet.

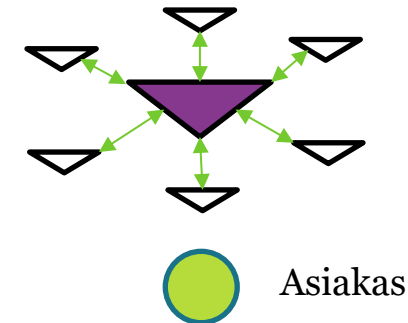
Esimerkki: LuxTurrim 5g-verkko, SmartRail

Aurinkokuntaekosysteemi

- Ekosysteemi rakentuu yhden toimijan varaan. Tämä toimija kontrolloi joko asiakasrajapintaa tai merkittävää datavarastoa.
- Yhdellä toimijalla on tällöin suuri valta määrittää ekosysteemin toimintäsääntöjä, kontrolloida tietovirtoja ja jopa hallita hintatasoa.

Esimerkki: Ei hyviä esimerkkejä Suomesta, lähimpänä silti esim. Wolt

Onnistunut ekosysteemi syntyy visiosta, jonka kaikki jäsenet haluavat saavuttaa, mutta jota kukaan ei kykene saavuttamaan yksin

- Liiketoimintaekosysteemi on yritysten verkosto, jossa **yksityiset ja julkiset toimijat tekevät yhteistyötä.**
- Toimijoiden onnistumisen **edellytyksenä on, että ekosysteemin jäsenet hyväksyvät yhteisen tavoitteen ja suostuvat toimimaan yhteisten sääntöjen – toimintamallin – mukaisesti.**
- Ekosysteemeihin osallistuvien **yritysten pitää päättää millä mallilla ja roolilla he ekosysteemiin osallistuvat, jotta siinä toimimisesta saadaan suurin hyöty.**
- Oleellisessa roolissa ekosysteemin toiminnassa on **informaation jakaminen** toimijoiden kesken.

Informaation jakaminen ja jalostaminen on edellytys toimivalle yhteistyölle ekosysteemissä

Datan arvoketju

- Datan käyttöä ekosysteemissä voi tarkastella monivaiheisena arvoketjuna, jossa yritykset voivat toimia yhdessä tai useammassa osassa:
 - Yksinkertaisissa data-arvoketjuissa ei tarvita monia toimijoita, mutta silti niistä on löydettävissä kaikki arvoketjun vaiheet.
 - Monimutkaisten tarpeiden tai palveluiden yhteydessä arvoketjun eri vaiheita suorittavat monet eri yritykset.
- Ekosysteemeissä muodostuu monia erilaisia data-arvoketjuja, jotka yhdessä muodostavat ekosysteemin arvoa tuottavan verkon.

11

Esimerkki: John Deere ja siemenvalmistajat käyttävät dataa yhteisen markkinaa suojaavan ekosysteemin rakentamiseen

12

Ekosysteemityöskentelyn tavoite on määrittää viisi kulmakiveä

Motivaatio

- Muodostaa selkeä käsitys yhteisestä tavoitteesta/haasteesta
- Tunnistaa loppukäyttäjän ongelma ja luoda yhteinen arvolupaus loppukäyttäjälle

Roolit

- Tunnistaa tarvittavat ekosysteemin toimijat ja valita oma päärooli ekosysteemissä
- Tuoda kaikkien ekosysteemitomijoiden roolit näkyväksi yhteiseen kanvukseen

Arvo

- Tuoda kaikkien toimijoiden saama hyöty näkyväksi – mitä arvoa kukin toimija saa muilta
- Tunnistaa oman organisaation mahdollisuudet ja arvo ekosysteemissä

Data

- Tunnistaa, mitä dataa tarvitaan ja mikä sen arvo on
- Luokitella data teknisen ja liiketoiminnallisen jaettavuuden mukaan

NT00-203 Erityisasiantuntija Ekosysteemimuotoilu

Teknologia

- Ratkoa tekniset kysymykset datarajapintojen avaamisesta, tietoturvasta ja datan käsittelystä
- Määritellä tarvittavat uudet tekniset kyvykkyydet ja arkkitehtuuri

Osion yhteenveto

1. Ekosysteemit ovat yksi digitalisaation mahdollistamista uusista liiketoiminnan malleista.
2. Onnistunut ekosysteemi syntyy visiosta, joka toteutuessaan tuottaa kaikille arvoa, mutta jota kukaan ei kykene toteuttamaan yksin.
3. Arvon tuottaminen ekosysteemissä voi syntyä monella eri tavalla, mutta ekosysteemin ytimessä on usein informaation jakaminen ja jalostaminen.
4. Ekosysteemityössä määritellään yritysten välisen yhteistyön kulmakivet: motivaatio, roolit, arvonmuodostus, tarvittava data ja tekniset kyvykkyydet.

14

NT00-203 Erityisasiantuntija Ekosysteemimuotoilu

